

Protokoll från möte med Säveåns vattenråd

Tid: 24 november 2023, kl. 09:00-12:00

Plats: SKF:s huvudkontor Götaholm

Närvarande ledamöter:

Mikaela Engström (M)	Vårgårda kommun, Ordf.
Niklas Wengström	Sportfiskarna, Vice ordf.
Cecilia Lack	SKF Sverige AB
Karl-Eric Nilsson (C)	Borås stad
Björn Albinson (KD)	Alingsås kommun
Sanna Olsson	Alingsås kommun (tjl.)
Johannes Barth (S)	Lerums kommun
Axel Lindqvist	Lerums kommun
Lars Andreasson (D)	Göteborgs stad
Josefine Evertsson	Göteborgs stad
Stefan Börjesjö	Lerum Energi AB
Stefan Bydén	Naturskyddsföreningen Alingsås
Bertil Svensson	Södra skogsägarna

Närvarande ersättare:

Stefan Medin (M)	Borås stad
Cecilia Ahl	Lerums kommun
Ellen Walleij (S)	Partille kommun
Filippa Magnusson Diurlin (MP)	Göteborgs stad
Stefan Larsson	Naturskyddsföreningen Lerum

Övriga deltagare:

Daniela Figueroa	Länsstyrelsen Västra Götaland, Kontaktperson
Monica Dahlberg	Göteborgsregionen (GR), Sekreterare
Diego Velasquez	Göteborgsregionen (GR), Åtgärdssamordnare
Sassi Wemmer	Melica ekonomisk förening, Åtgärdssamordnare

Dagordning

1. Mötet öppnas

Ordföranden Mikaela Engström öppnar mötet

2. Godkännande av dagordningen

Vattenrådet beslutade

att godkänna dagordningen.

3. Föregående mötes protokoll

Vattenrådet beslutade

att godkänna föregående mötes protokoll. Protokollet läggs till handlingarna.

4. Val av justerare

Vattenrådet beslutade

att utse Axel Lindqvist till att jämte ordföranden Mikaela Engström justera protokollet.

5. Meddelanden

Inga meddelanden lämnades

6. Information från åtgärdssamordnarna

- Rapport från åtgärdssamordnarna om vad som gjorts sedan sist

Våtmarker i Sollebrunn, Alingsås:

- Lämnat över underlag för vidare beslut till kommunen. Sanna och jag haft möte med Länsstyrelsen kring finansieringsmöjligheter.
- Möte med kommunrepresentanter för vidare diskussion den 28 nov.
- Dagvattendammar får inte ingå i ansökan för finansiering då området är detaljplanerat och därmed ansvarar kommunen för detta.
- Nya ritningar, så att dagvattendammarna minimeras, tas fram.

Sassi kör på med projektet fram till årets slut. Sedan är det upp till kommunen att avgöra vem som fixar ansökningen och genomförandet.

Våtmarker Sävidsbo 2:8, (2:7), Lerum

- All behövlig underlag har samlats ihop. Första grovskiss finns. Väntar på höjddata från kommunen så detaljritningar kan göras. Områdesbestämmelser behöver gås igenom. Evtl. anmälan för vattenverksamhet behöver fixas samt själva ansökan.

Planering fortsätter året ut. Hela projektet kommer att genomföras även efter årets slut.

Kommit överens om detta med markägaren.

Svartån, Vårgårda

- Snabbinventering av alla möjliga åtgärdsplatser längs Svartån genomförd.
- Arbetssättet som beskrevs i tidigare redovisning är samma som det är tänkt att man ska jobba med inom projektet vattenvårdsplaner.

Om Säveåns vattenråd tycker att vattenvårdsplaner är ok att köra så jobbar Sassi vidare med detta och ser till att ansökan för detta lämnas in. Om inte så görs det inget mer längs Svartån i år.

För beslut se nedan

Vänga kvarn, Borås

- Renovering av kanalen in till turbinen, omlöpe mellan kvarndammen och kvarndämme, avlastning "släntrycket" mot kanalen. Återskapa kulturmiljön mellan Säveån och kvarnkanalen. Finansiering genom Leader Sjuhärad. (Åtgärdssyfte: Öppna upp vandringshinder, skapa och bibehålla förutsättningar för ekosystemtjänster, återskapa kulturvärden, minska ras- och erosionsrisk)

Avslutat, projektansökan kommer till Leader Sjuhärad i slutet av 2024. Just nu jobbar föreningen med en ansökan för att täta taket – som prioriteras.

Lexby Gård, Partille

- Ta fram kostnadsberäkningar, ta fram ansökningsunderlag. Kontakt med kommunen då de äger marken. (Åtgärdssyfte: Restaurering, skapa kantzon, minska erosion)

Ingenting görs av Sassi i detta projekt under resterande tid.

Hästräff – "Hästen och hagen"

- Genomförd event den 7 november, ca 30 deltagare. Samarbeta med Länsstyrelsen, Greppa Näring, Hushållningssällskapet, GötaÄlvs och SäveånsVattenråd. Finansiering genom LOVA.
- Kommer nog en del förfrågningar framöver kring åtgärder.

Avslutat.

Möten med fiskevårdsområdesföreningar:

- Möte med fiskevårdsområdesföreningar Sävelången och Aspen i Lerums kommun. Axel från Lerums kommun deltog. Vandringshinder och vattenkraft största frågan. Nyhetsbrev från vattenrådet skulle uppskattas. Kommunikation FVOF – kommun – Trafikverket – energiproducenter är inte den bästa.

Inga fler möten kommer att genomföras under året.

Långared (Kullgårdsvägen), Lerum

- Bollen ligger hos markägaren. (Åtgärdssyfte: Restaurering, skapa kantzon, minska näringsbelastning)

Avslutat för Sassis del.

Omlöp Mjöshult, Borås:

- Plocka fram ansökningsunderlag, kostnadsberäkning samt detaljplanering av omlöpet. (Åtgärdssyfte: Öppna upp vandringshinder)

Avslutat. Markägaren anlitar Melica för detaljplanering och ansökan under nästa år.

Övrigt:

- Ett digitalt möte med regionens åtgärdssamordnare i december.
- Sassi deltar i slutkonferensen för projekt LIFE-Goodstream (www.goodstream.se), "Våtmarker som flödesbuffrare" och "Wetlands 2.0" (www.biowetland.se) i Halmstad .
- Presentation åtgärdssamordning Säveån och vattenvårdsplan för styrelsen inom Göta älvs vattenvårdsförbund 29/11.
- Skriva ansökan om projekt vattenvårdsplan ihop med åtgärdssamordnaren Göta älvs ARO - om det godkänns.
- Överlämning till ny konsult och avslut uppdrag.

Monica informerade om att upphandlingen för fortsättningsprojektet (LOVA Åtgärdssamordnare inom Säveåns ARO 2023-2026) är avslutad och att uppdraget tilldelats WaterCircle Göteborg AB i samarbete med Sportfiskarna Beslut om tilldelning taget av styrelsen inom Göta älvs vattenvårdsförbund.

Diego lyfte att det blir en förlust för vattenrådet när Sassi försvinner som åtgärdssamordnare.

Vattenrådet beslutade

att anteckna lämnad information till protokollet

- **Utlysning från Jordbruksverket: [Vattenvårdsplaner i avrinningsområden](#)**

Sassi presenterar planerna för ansökan för vattenvårdsplaner inom Svartåns ARO genom en nationell utlysning från Jordbruksverket

Presentationen bifogas protokollet

Vattenrådet beslutade

att ställa sig bakom redovisat förslag; samt
att ge Sassi i uppdrag att fortsätta arbetet med ansökan

7. Presentation av de åtgärdsförslag som Göteborg tagit fram inom deras lokala åtgärdsprogram för Säveån inom Göteborgs kommun – Josefine Evertsson, Miljöförvaltningen Göteborgs stad

Presentationen bifogas protokollet.

8. Kraftverken informerar (stående punkt – Stefan Börjesjö, Lerum Energi AB

Presentationen bifogas protokollet.

Niklas Wengström frågade om det finns liknande planer för fiskväg vid Solveden?

– inte i dagsläget

Johannes Barth frågade om det finns exempel på där den föreslagna tekniken för fiskväg vid Floda använts tidigare?

– inte från Sverige

Påpekades att det vore bra om en fiskräknare installeras via Länsstyrelsen när fiskvägen är klar.

9. Samråd Vårgårda kommun: utbyggnad av Hjultorps reningsverk

Samrådsunderlaget är utsänt sedan tidigare (2023-10-18) samt finns att tillgå på:

<https://www.vargarda.se/bo-bygga-och-miljo/vatten-och-avlopp/kommunalt-vatten-och-avlopp/samrad-for-utbyggnad-av-hjultorps-avloppsreningsverk.html>

Remissvar ska ha inkommit senast 2023-11-24, men vattenrådet har fått förlängd remisstid

Mikaela anmäler sig som jävrig i ärendet

Stefan Bydén och Axel Lindqvist åtar sig att titta på remissen och inkomma med ett förslag till remissvar

10. Aktiviteter/projekt för vattenrådet

- Inventera våtmarker inom Säveåns ARO, ska vattenrådet söka pengar och i så fall för vilket område? (lyftes av Niklas Wengström på mötet 24 februari)
Finns fortsatt ett behov ev att inventera våtmarker inom Säveåns ARO. Niklas åtar sig att ta fram ett förslag till bidragsansökan.
- Stefan Börjesjö (Lerum Energi AB) informerade under pkt 8 om att det vid Floda Kraftverk pågår omfattande dammsäkerhetsåtgärder och i samband med det har de föreslagit att en enklare fiskväg för öring ("Larnier-trappa" för uppvandrande fiskar) kan förberedas i gjutarbetet som en frivillig åtgärd i väntan på att NAP-omprövning och ny mer heltäckande fiskväg kommer till stånd om ca 10 år förhoppningsvis. De har fått positivt besked från Länsstyrelsen som godkänt att de får genomföra förberedande betongarbeten.
- Finns förslag på ytterligare kommande aktiviteter/projekt för vattenrådet.
- Josefine tog vid förra mötet med sig en fråga från naturförvaltare för Säveån i Göteborg om möjligheten att göra en gemensam insats för kommunerna längs Säveån med inventering/bekämpning av jättebalsamin. Det planeras för en insats direkt via kommunerna som vattenrådet kommer att informeras om.

11. Bordet runt - Information och reflektion från vattenrådets representanter om vad som är på gång i de olika kommunerna/organisationerna som berör Göta älvs ARO (Stående punkt)

*Bra om deltagande representanter i anslutning till respektive möte **alltid** skriver till Monica och med några rader sammanfattar till anteckningarna det man informerat om.*

SKF:

- Inget nytt att informera om på mötet.

Alingsås kommun:

Björn Albinson informerar om att:

- Fortsatt arbete för nytt avloppsreningsverk (ARV). Kommer troligen att ligga på samma plats som nuvarande. Kostnad 1,5 miljarder.
- Tekniska nämnden hade utflykt för att titta på ARV i Sollebrunn. Problem med att det behöver brädda vid höga flöden p g a dagvatten som går ut i avloppssystemet.
- Planer på våtmark vid Stora Mellby, damm som ska rivas

Sanna Olsson informerar om att:

- För att ta ett helhetsgrepp på Säveån vad gäller klimatanpassning, översvämning och skredrisk deltar kommunen inom ett pilotprojekt "Vattenflätan" genom Länsstyrelsen. Projektet fokuserar på att hitta arbetssätt för att knyta ihop klimatanpassning, vattenförvaltning och vattendirektivet samt att verka för åtgärder.

Stefan Bydén påpekar att det finns en detaljplan i Alingsås som riskerar att påverka två bäckar negativt. Viktigt att de skyddas!

Lerums kommun:

Axel Lindqvist informerar om att:

- Miljöenheten har utfört tillsyn på VA-huvudmannens egenkontroll av dagvattensystemet. Underhållet av bland annat dagvattendammar har varit eftersatt under de senaste åren och effekten av tillsynen har blivit att huvudmannen rensat i många dammar och förtydligat sina skötselinstruktioner.

Cecilia Ahl informerar om att:

- Vi har fyllt igen djuphålan i Säveån nedströms järnvägsbron i centrala Lerum i somras.
- Kommunens skredpreventionsgrupp arbetar med en tillståndsansökan till MMD som planeras att skickat in i januari. För att mer noggrant kunna beräkna eventuella dämningseffekter av erosionsskydden som ska placeras i ån så ska vi komplettera med en sjömätning mellan järnvägsbron och Hedefors kraftverk. Detta planeras att göras före jul.
- Säveåöversikten som är en kunskapsöversikt om Säveån genom Lerums kommun kommer att bli publik i januari/februari 2024 i form av en Storymapp på kommunens hemsida. I Säveåöversikten kan man läsa om natur-, kultur värden, geoteknik, klimatanpassning mm och ska vara som en hjälp bland annat för Länsstyrelsen då de ska granska tex MKB:er längsmed ån.
- Under hösten har arbetet med en grönblå plan tagit fart och kommer att bli klart någon gång under 2024.

Naturskyddsföreningen:

Stefan Larsson (SNF Lerum) informerar om att:

- Kolborydsdämnet vid L. Stamsjön har för några år sedan av Lerums kommun ersatts av en ny "sjötröskel" som skall hålla sjönivån på ett bättre sätt än tidigare. Den av kommunen

sökta lagligförklaringen av förändringen behandlades av MMD i höstas, kommunen har fått anstånd att komplettera sin ansökan till 1 december i ett första läge men har nu inkommit med ansökan om ytterligare förlängning. Olyckligt med långdragen och komplicerad handläggning av detta ärende. Alebäckens vattenföring har destabiliserats efter åtgärderna vid dämnet vilket varit mycket olyckligt för det tidigare rika öringbeståndet.

- Vid Floda Kraftverk pågår omfattande dammsäkerhetsåtgärder och i samband med det har ägaren Lerum Energi föreslagit att en enklare fiskväg för öring ("Larnier-trappa" för uppvandrande fiskar) kan förberedas i gjutarbetet som en frivillig åtgärd i väntan på att NAP-omprövning och ny mer heltäckande fiskväg kommer till stånd om ca 10 år förhoppningsvis .
- SNF vill bygga ett fågeltorn i Hjällsnäsviken (mellan badplatsen och banvallen) och då använda ek från trakten.
- Invasivväxten jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*) sprider sig lätt och snabbt utmed vattendrag, inte minst har detta kunnat konstateras utmed Säveån. Västkuststiftelsen har i Hulan Naturresevat under sommaren försökt eliminera spridningen via Hulanbäcken genom att vid tre tillfällen dra upp jättebalsaminplantorna med rötterna i ett stort område. Spridning av jättebalsamin kan förhindras genom att slå den innan den blommar och sätter frö. Se till att ta bort fröställningarna från området eftersom fröna kan efter mogna. Samma område bör besökas senare under växtsäsongen och även följande år för att ta bort växter som har grott från frön i marken. Var försiktig vid hantering av växten, frön och jordmassor som kan innehålla frön.

Södra skogsägarna:

Bertil Svensson informerar om att:

- Det är viktigt att se upp med den invasiva växten gul skunkkalla (*Lysichiton americanus*). Den kan om den inte bekämpas bilda enorma bestånd vilka tränger bort så gott som all annan växtlighet. En enda planta kan täcka en hel kvadratmeter. Den sprider sig effektivt längs vattendrag och kan därför dyka upp långt från kända bestånd. Är förbjuden att ta in i Sverige men finns ibland i trädgårdar.
- Hölls ett möte för alla vattenombud i oktober. Alla vattendrag som rinner västerut ingår. Blå målklassning VO och VS. Läggs ut död ved i vatten och sparas skydds zoner. Även våtmarker ingår i blå målklasser.

Göteborgs stad:

Josefine Evertsson informerar om att:

- De arbetar just nu med att ta fram lokala åtgärdsprogram för hela kommunen (se presentation). Dessa ska ut på remiss under våren och vattenrådet kommer att få möjlighet att lämna synpunkter på åtgärdsförslagen.
- Utöver det arbetar de med att ta fram andra verktyg och utveckla arbetssätt för att effektivisera vattenförvaltningsarbetet inom staden – dels i form av utbildningsinsatser inom vattenområdet och dels i form av kartstöd för åtgärdsarbetet.

Sportfiskarna:

Niklas informerade om att:

- Sportfiskarna har restaurerat i Brodalsbäcken, pluggat våtmarker i Sörbergen som avvattnas till Säveån, vi pluggar våtmarker i Risveden och de jobbar fortfarande med att ta bort dammen i Ålanda.

- I Göta älv så har de jobbat med våtmarkspluggning i Vättlefjäll, Risveden och Svartedalen. De har jobbat kontinuerligt med stödåtgärder för flodmussla och nu ser de resultat i form av juvenila musslor i olika årsklasser.

Kraftverken:

- Inget ytterligare att informera om

Länsstyrelsen:

Information bifogas i form av två PDF-filer, "Digitala åtgärdsunderlag" samt "Länkar till datavärd MKN"

Vårgårda kommun:

Mikaela Engström informerar om att:

- Mycket arbete med både nytt avloppsreningsverk och nytt vattenverk

Borås:

- Inget nytt att informera om, arbetar mes med Viskan nu.

Partille:

- Ellen ny i vattenrådet, lyssnar mest av nu i början.

12. Hemsidan www.vattenradivast.se/saveans-vattenrad (Stående punkt)

Finns synpunkter/förslag till ändringar/kompletteringar så lämnas de till Monica.

Lyftes önskemål om att ta fram ett nyhetsbrev. Inspel till det skickas till Diego

13. Mötestider för vattenrådet 2024

Bestämde att boka in fredagar kl. 9-12 så nära som möjligt de dagar som vattenrådet haft möten under 2023.

14. Övriga frågor

Kalkningen 2024 lyftes, viktigt att det tas upp för diskussion.

15. Nästa möte med Säveåns vattenråd

Fredagen den 23 februari kl. 9-12 på GR

Antecknat av:

Monica Dahlberg

Monica Dahlberg

Från: Mikaela Engström <mikaela.engstrom@vargarda.se>
Skickat: den 19 december 2023 11:38
Till: Monica Dahlberg; Axel Lindqvist
Ämne: Re: Justering av protokoll från möte med Säveåns vattenråd den 24 november 2023

Då justerar jag med!
God jul 🎄

Skickat från [Outlook för iOS](#)

Från: Monica Dahlberg <Monica.Dahlberg@goteborgsregionen.se>
Skickat: Tuesday, December 19, 2023 8:51:07 AM
Till: Axel Lindqvist <axel.lindqvist@lerum.se>; Mikaela Engström <mikaela.engstrom@vargarda.se>
Ämne: Sv: Justering av protokoll från möte med Säveåns vattenråd den 24 november 2023

WARNING: Det här mejlet är skickat från en extern adress. Klicka inte på länkar eller bifogade filer om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Tack för att du såg det Axel, fixat 😊

/Monica

Från: Axel Lindqvist <axel.lindqvist@lerum.se>
Skickat: den 19 december 2023 07:51
Till: Monica Dahlberg <Monica.Dahlberg@goteborgsregionen.se>; Mikaela Engström (Vårgårda) <mikaela.engstrom@vargarda.se>
Ämne: Sv: Justering av protokoll från möte med Säveåns vattenråd den 24 november 2023

Hej,

Det ser bra ut 😊 Det hade bara smugit in sig några stavelser i slutet av Sportfiskarnas bordet runt som kan tas bort.

Vänlig hälsning

Axel Lindqvist
Miljöinspektör
Sektor Samhällsbyggnad

axel.lindqvist@lerum.se
Telefon 1: 0302-52 11 56
Telefon 2: 073-829 40 44

Lerums kommun
Miljöenheten
443 80 Lerum
www.lerum.se

På vår webbplats kan du få information om hur vi hanterar dina personuppgifter.
[Hantering av personuppgifter](#)

Från: Monica Dahlberg <Monica.Dahlberg@goteborgsregionen.se>

Skickat: den 18 december 2023 12:42

Till: Mikaela Engström (Vårgårda) <mikaela.engstrom@vargarda.se>; Axel Lindqvist <axel.lindqvist@lerum.se>

Ämne: Justering av protokoll från möte med Säveåns vattenråd den 24 november 2023

OBSERVERA: Detta meddelande kommer från en avsändare utanför Lerums kommun. Var försiktig med att klicka på länkar, öppna bifogade filer eller dela känslig information.

Hej Mikaela och Axel!

Översänder protokoll från möte med Säveåns vattenråd den 24 november 2023 för justering.

Det går bra att justera genom att "Svara alla" på detta mail

God Jul & Gott Nytt År 🎄

Monica

Monica Dahlberg

Regionplanerare med fokus på vattenvård

Göteborgsregionen (GR)

Miljö och samhällsbyggnad

Telefon: 031-335 54 79

www.goteborgsregionen.se

[Samverkan gör skillnad – en interaktiv berättelse från Göteborgsregionen](#)

Bohuskustens vattenvårdsförbund www.bvvf.se

Göta älvs vattenvårdsförbund www.gotaalvvvf.org

Vattenråd för Göta älv, Mölndalsån & Säveån www.vattenradivast.se